A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2005. április 5.)

a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 91/676/EGK tanácsi irányelv III. mellékletének 2. b) pontjától és 9. cikkétől való eltérés iránti kérelemről

(az értesítés a C(2005) 1032. számú dokumentummal történt)

(Csak a dán nyelvű szöveg hiteles.)

(2005/294/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló, 1991. december 12-i 91/676/EGK tanácsi irányelvre [1], és különösen annak III. melléklete 2. b) pontjára,

Mivel:

(1) A tagállamok által évenként és hektáronként alkalmazni szándékozott trágya mennyiségét – amely különbözik a 91/676/EGK irányelv III. mellékletének 2. pontjában és a III. mellékletének a) alpontjában szereplőtől – az említett irányelv 1. cikkében szereplő célok megvalósításának sérelme nélkül rögzíteni kell, és objektív követelmények alapján – amelyek ebben az esetben a hosszú növekedési idény és a magas nitrogénfelvételű növényi kultúrák – alá kell támasztani.

(2) 2002. november 18-án a Bizottság elfogadta a 91/676/EGK irányelv III. mellékletének 2. b) pontjától és 9. cikkétől való eltérés iránti kérelemről szóló 2002/915/EK [2] határozatot. Az eltérést az 1999–2003-ra elfogadott és 2004. augusztus 1-jéig érvényes dán cselekvési program keretén belül kellett alkalmazni. Évenként és hektáronként legfeljebb 230 kg nitrátot tartalmazó szervestrágya használatát engedélyezte a szarvasmarhatartó gazdaságokban.

(3) 2004. január 8-án Dánia az eltérés meghosszabbítását kérelmezte. Ezt a kérelmet a 2004. február 2-i, a 2004. április 2-i, a 2004. április 23-i, a 2004. június 14-i, a 2004. augusztus 2-i, a 2004. szeptember 14-i és a 2004. október 4-i technikai dokumentumok egészítették ki.

(4) A 91/676/EGK irányelvet átültető dán jogszabály az irányelvvel összhangban lévőnek tekinthető, és annak rendelkezései a bejelentett eltérésre ugyanúgy vonatkoznak.

(5) 2003 decemberében Dánia teljesítette a vízi környezetről szóló második cselekvési tervét, amely jelezte a nitrátkioldódás 48 %-kal való csökkentése céljának megvalósulását az 1985–2000-es időszakban.

(6) A vízi környezetre vonatkozó, 2005-től 2015-ig tartó harmadik dán cselekvési tervről szóló dán parlamenti megállapodás meghatározza a nitrátkioldódás újabb 13 %-kal történő csökkentését 2005–2015 között, valamint a foszfáttöbblet 50 %-kal való csökkentését.

(7) A 91/676/EGK irányelv 5. cikkével összhangban Dánia cselekvési programokat dolgozott ki, amelyeknek biztosítaniuk kell – az említett irányelvben meghatározottak szerint – a legfeljebb 50 mg/l nitráttartalmú felszín alatti víz céljának elérését.

(8) Az ellenőrzések eredményei azt mutatják, hogy a 2002–2003-as időszakban 1 845 szarvasmarhatartó gazdaságot, 213 617 számosállat-egységet és 123 068 hektárt – amelyek Dániában 4 %, 11 % és 5 %-nak felelnek meg – érintett a 2002/915/EK bizottsági határozat szerinti eltérés.

(9) A mezőgazdasági vízgyűjtőknek homokos és agyagos talajú referenciahelyeken végzett felmérésén és tápanyagvizsgálatán alapuló nitrátkioldódási számítások azt mutatják, hogy az 1990–2003-as időszakban a nitrátkioldódás 42 %-kal csökkent az agyagos, és 52 %-kal a homokos talajokon. Ezt a csökkenést 2002/2003-ra is megerősítették.

(10) A gyökérzónát elhagyó vizekben a mért nitrátkoncentrátum trendvizsgálatai azt mutatják, hogy az folyamatosan csökken, és jelenleg megközelíti az 50 mg/l-t, 3,1 illetve 6,1 mg/l éves csökkenéssel az agyagos, illetve a homokos talajon. A mezőgazdasági vízgyűjtők áramaiban a nitrátkoncentráció 29 %-kal csökkent az 1990–2003-as időszakban. 2003-ban az átlagos nitrátkoncentráció 50 mg/l alatt volt a felszín alatti vizek felső rétegeiben mind az agyagos, mind a homokos talaj esetében.

[1] HL L 375., 1991.12.30., 1. o. Az 1882/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (L 284., 2003.10.31., 1. o.) módosított irányelv.

[2] HL L 319., 2002.11.23., 24. o.

(11) A Bizottság miután megvizsgálta Dánia kérelmét, és különösen a 2002/915/EK határozatban megadott eltérés óta nyert tapasztalatok alapján úgy ítéli meg, hogy a Dánia által előirányzott évenkénti és hektáronkénti 230 kg nitrogén nem érinti a 91/676/EGK irányelv céljainak megvalósulását, amennyiben bizonyos szigorú feltételeket teljesítenek.

(12) Ezt a határozatot a 2004-től 2007-ig tartó időszakra elfogadott dán cselekvési programmal összefüggésben kell alkalmazni.

(13) A 2002/915/EK határozat 2004. augusztus 1-jén hatályát vesztette. Az e határozat alapján nyert tapasztalat fényében, és annak biztosítása céljából, hogy az eltérés továbbra is az érintett szarvasmarha-tenyésztők hasznára lehessen, célszerű e megállapodást 2004. augusztus 2-ától alkalmazni.

(14) Az e határozatban előírt intézkedések összhangban vannak a 91/676/EGK irányelv 9. cikkével létrehozott, nitrátokkal foglalkozó bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Dánia 2004. január 8-án levél formájában benyújtott kérelmét, amelyben arra kéri a Bizottságot, hogy a 91/676/EGK irányelv III. mellékletének 2. b) pontjától való eltérést engedélyezze, jóváhagyják, az alábbiakban meghatározott feltételek szerint.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E határozat értelmében a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

a) „szarvasmarhatartó gazdaság”: olyan gazdaságok, ahol legalább három számosállat-egység van, amely állatállomány legalább kétharmada szarvasmarha;

b) „gyep”: állandó vagy időszakos gyepterület (általában az időszakos gyepterület négy évnél rövidebb ideig marad meg);

c) „fűvel felülvetett növénykultúrák”: silógabonák, silókukorica és/vagy tavaszi árpa, amelyet betakarítás előtt (kukorica) vagy után fűvel vetnek felül, amely köztes kultúraként viselkedik télen a nitrogénmaradványok biológiai megkötésére;

d) „répa”: takarmányrépa.

3. cikk

Hatály

Ezt az eltérést egyéni alapon és a 4–6. cikkben azon szarvasmarhatartó gazdaságokra meghatározott feltételek szerint kell alkalmazni, ahol a vetésforgó több mint 70 %-ban különösen nagy nitrogénfelvételű, hosszú növekedési idényű terményeket foglal magában.

4. cikk

Éves engedély és kötelezettségvállalás

(1) A szarvasmarha-tenyésztőknek évente eltérés iránt kérelmet kell benyújtaniuk az illetékes hatóságoknak.

(2) Az éves kérelem benyújtásakor írásban vállalniuk kell az 5. és a 6. cikkben meghatározott feltételek teljesítését.

5. cikk

A trágya és más műtrágyák használata

A szarvasmarhatartó gazdaságokban évente a talajban használt szervestrágya mennyiségének a nitrogéntartalma – beleértve a maguktól az állatoktól származó trágyát is – nem haladhatja meg a 230 kg nitrogént, a következő feltételek mellett:

a) a teljes nitrogénbevitelnek meg kell felelnie az érintett növényi kultúrák tápanyagigényének, valamint a talajból szerzett utánpótlásnak, a trágyázási arányt 10 %-kal az optimális gazdasági szint alatt tartva;

b) minden gazdaságnak trágyázási tervet és nyilvántartást kell vezetnie. A vetésforgónak az augusztus 1-től a következő év március 31-ig tartó időszakra vonatkozó tervét legkésőbb szeptember 1-jéig kell a hatóságok számára hozzáférhetővé tenni. Április 21-től a teljes időszakra vonatkozó terveket ki kell egészíteni a trágya és a nitrogénműtrágya várható felhasználása vonatkozásában, és ezt a hatóságok számára hozzáférhetővé kell tenni. A vetésforgóra vonatkozó terveknek részletezniük kell a gyepet, a köztes kultúraként szolgáló gyepet vagy répát és más fűvel felülvetett növénykultúrákat. A trágyázási terveknek tartalmazniuk kell a becsült nitrogénszükségletet és foszforfelhasználást, továbbá a nitrogénfelhasználást 10 %-kal a gazdasági optimum alatt kell meghatározni. Szintén meg kell határoznia a felhasználásra kerülő trágya jellegét (pl.: szervestrágya, hulladékok, műtrágya), és tartalmaznia kell egy térképvázlatot, amely az egyedi területek fekvését jelzi. A terveket bármely, a mezőgazdasági gyakorlatban bekövetkező változást követően legkésőbb hét nappal felül kell vizsgálni a mezőgazdasági gyakorlat és a tervek közötti egyezőség biztosítása érdekében. E szabályokat a törvényi rendelkezéseknek is tartalmazniuk kell;

c) minden szarvasmarhatartó gazdaságnak az éves kérelemmel együtt trágyázási számítást kell benyújtania, valamint elfogadnia azt, hogy véletlenszerű ellenőrzések előfordulhatnak;

d) minden olyan szarvasmarha-tenyésztőnek, akinek a pontos trágyázás miatt az eltérés engedélyezett, időszakonként el kell végeznie a föld nitrogén- és foszforvizsgálatát (legalább háromévente a földterület 5 hektárján);

e) ősszel, gyepművelés előtt nem lehet trágyát teríteni, és a szántást magas nitrogénigényű növényi kultúrának kell követnie.

6. cikk

Földhasznosítás

(1) A kérdéses szarvasmarhatartó gazdaságban a trágyázásra rendelkezésre álló terület legalább 70 %-án gyepet, köztes kultúraként szolgáló gyepet vagy répát és más, alacsony nitrátkioldódási potenciállal rendelkező fűvel felülvetett növénykultúrákat kell termeszteni.

(2) A köztes veteményként szolgáló gyepet nem lehet március 1-je előtt felszántani a szántóföldi területek növényi borításának biztosítása céljából azért, hogy fedezze az altalaj őszi, és korlátozza annak téli nitrátveszteségét.

(3) Az időszakos gyepterületeket tavasszal fel kell szántani.

(4) A vetésforgóba nem tartoznak bele a hüvelyesek vagy más olyan növények, amelyek megkötik a levegőben található nitrogént. Ezt azonban nem kell alkalmazni az olyan lóherét tartalmazó gyepre, ahol kevesebb, mint 50 % lóhere van, valamint a fűvel felülvetett árpa/borsó esetében.

7. cikk

Ellenőrzés

(1) Dánia minden önkormányzatánál az eltérés hatálya alá tartozó szarvasmarhatartó gazdaságok és mezőgazdasági területek százalékos arányát feltüntető két térképét évente naprakésszé kell tenni és a Bizottsághoz eljuttatni. Az elsőt 2005 utolsó negyedévében kell benyújtani.

(2) Felméréseket és folyamatos tápértékvizsgálatokat kell végezni a mintegy 4 500 ha területet lefedő mezőgazdasági vízgyűjtők nemzeti ellenőrzési programja keretén belül.

(3) Felméréseknek és folyamatos tápértékvizsgálatoknak kell megadniuk a helyi földhasználat, a vetésforgó és a szarvasmarhatartó gazdaságok működésének az adatait. Ezen adatokat modell alapú számításokhoz lehet alkalmazni a nitrátkioldódás nagyságának mérésére azokon a területeken, ahol tudományos alapon évenként és hektáronként legfeljebb 230 kg nitrogéntartalmú szervestrágyát használnak.

(4) Annak bizonyítására, hogy az eltérés nem veszélyezteti a nemzeti cselekvési program és az irányelv céljait, a nemzeti ellenőrzési program keretén belüli, mezőgazdasági vízgyűjtőket ellenőrző telephelyekként létrehozott, a talajvíz, a vízfolyások és a sekély felszín alatti vizek mintavételi hálózatát kell fenntartani a nitráttartalom alakulása adatainak meghatározásához a gyökérzónát elhagyó, és a felszín alatti vízrendszerbe belépő vízben.

8. cikk

Jelentéskészítés

(1) Az ellenőrzés eredményeit minden évben el kell juttatni a Bizottsághoz az értékelési gyakorlatról (a szarvasmarhatartó gazdaságok szintjén történő ellenőrzések) és a vízminőség alakulásáról (a gyökérzónában való kioldódás ellenőrzésén, a felszíni/felszín alatti víz minőségén és a modellalapú számításokon alapulva) szóló tömör jelentésekkel együtt. A kezdeti értékeléseken alapuló első eredményeket 2005 októberéig, a második jelentést 2006 októberéig, míg a harmadik jelentést 2008 júniusáig kell benyújtani.

(2) Az így elért eredményeket a Bizottságnak figyelembe kell vennie, tekintettel egy, a dán hatóságok által esetlegesen benyújtásra kerülő, a 91/676/EGK irányelv 9. cikkének keretén belül értékelendő új, eltérés iránti kérelemre.

9. cikk

Érvényesség

Ezt az eltérést 2004. augusztus 2-ától kell alkalmazni. Ez az eltérés 2008. július 31-én jár le.

10. cikk

Ennek a határozatnak a Dán Királyság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2005. április 5-én.

a Bizottság részéről

Stavros DIMAS

a Bizottság tagja